

Kryteria oraz metodologia oceny technicznej i ekonomicznej wniosków składanych w ramach Działania 123 „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz zestawienie wskaźników referencyjnych

Na etapie oceny technicznej i ekonomicznej, przeprowadzanej przez Departament Oceny Projektów Inwestycyjnych ARiMR, brane są pod uwagę następujące kryteria oceny wniosku:

I. KRYTERIA OCENY TECHNICZNEJ

A. OCENA MERYTORYCZNA CZĘŚCI TECHNOLOGICZNEJ

Wykonywana na tym etapie ocena odnosi się do weryfikacji zadań polegających na zakupie maszyn i urządzeń, uznanych za koszty kwalifikowalne zgodnie z § 5 ust. 1 pkt. 2, pkt. 3 oraz pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dn. 17 października 2007 r. (Dz. U. Nr 200 poz. 1444). Podczas oceny, weryfikacji podlegają poniżej wymienione, podstawowe kwestie:

1. Potwierdzenie prawa do inwestowania w obrębie nieruchomości, na której realizowany będzie projekt.
2. Potwierdzenie spełniania przez inwestycję norm mających zastosowanie do tej inwestycji.
3. Potwierdzenie przydatności/komplementarności technologicznej projektu z istniejącą infrastrukturą i wyposażeniem.
4. Uzasadnienie projektu ze względu na wymagania technologiczne.
5. Uzasadnienie zgodności projektu z dotychczasową skalą i profilem działalności lub potwierdzenie, że wzrost mocy produkcyjnych ma swoje uzasadnienie w kontekście chłonności rynku.
6. Potwierdzenie prawidłowego przeprowadzenia ścieżki ofertowej i wyboru dostawców.
7. Potwierdzenie zgodności planowanych wartości zadań z cenami rynkowymi.

B. KRYTERIA OCENY KOSZTORYSOWEJ ROBÓT BUDOWLANYCH

Wykonywana na tym etapie ocena odnosi się do weryfikacji robót budowlanych, uznanych za koszty kwalifikowalne zgodnie z §5 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dn. 17 października 2007 r. (Dz. U. Nr 200 poz. 1444). Ocena kosztorysowa robót budowlanych sprowadza się głównie do udzielenia odpowiedzi na pytanie – czy szacowany w kosztorysie inwestorskim koszt robót budowlanych nie przekracza ich wartości rynkowej. Wcześniej jednak weryfikuje się czy wnioskodawca posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, oraz czy posiada właściwe decyzje administracyjne i zgody odpowiednich instytucji, umożliwiające rozpoczęcie procesu inwestycyjnego. Odpowiedzi na postawione pytania uzyskuje się poprzez potwierdzenie:

1. Prawa wnioskodawcy do dysponowania nieruchomością na cele związane z realizacją projektu;
2. Spełnienia przepisów prawa budowlanego w zakresie uzyskania przez wnioskodawcę ostatecznego pozwolenia na budowę lub zgłoszenia właściwemu organowi zamiaru wykonywania robót budowlanych;
3. Spełnienia norm mających zastosowanie dla realizowanej inwestycji;
4. Wartości rynkowej robót budowlanych wykazanej w kosztorysie inwestorskim, który zawierać powinien poprawnie wykonaną kalkulację kosztorysową, sporządzoną metodą uproszczoną i właściwie obliczoną wartość kosztorysową w oparciu o ceny rynkowe.
5. Zgodności rzeczowej i finansowej kosztorysu z zestawieniem rzeczowo-finansowym.

C. KRYTERIA OCENY EKONOMICZNEJ

Na ocenę ekonomiczną wniosków składają się cztery bloki zagadnień:

- I. Ocena wskaźnikowa dotychczasowej działalności (3 lata);
- II. Ocena wskaźnikowa planu inwestycyjnego wnioskodawcy (3 lata projekcji);
- III. Ocena sprawności zarządzania firmą (ze szczególnym znaczeniem przyrostu wartości dodanej zaistniałej w wyniku wspieranej inwestycji);
- IV. Ocena możliwości sfinansowania zaplanowanej operacji przez wnioskodawcę;

I. Ocena ekonomiczna dotychczasowej działalności przedsiębiorstwa to typowa uproszczona ocena wskaźnikowa odnoszona do przyjętych wartości wskaźników referencyjnych (średnich wartości z sektora z 20% marginesem tolerancji) i ważona współczynnikami istotności stanowiącymi wyraz znaczenia danego parametru dla celu procesu oceny. Badanie polega na porównaniu poziomu rzeczywistego 6 wskaźników standingu finansowego osiągniętego przez wnioskodawcę (i uśrednionych za analizowany okres ostatnich trzech zamkniętych lat obrachunkowych), ze średnim poziomem wskaźników referencyjnymi z sektora PKD, w którym będzie realizowana operacja. Wskaźniki referencyjne są określane przez ARiMR w oparciu o dane uzyskiwane z GUS dla poszczególnych sektorów przemysłu przetwórczego objętych wsparciem.

Wskaźniki przyjęte do oceny:

1. Rentowność sprzedaży ROS%

$$ROS = (\text{zysk ze sprzedaży} / \text{przychody ze sprzedaży}) (\%)$$
2. Rentowność aktywów ROA%

$$ROA = (\text{wynik brutto/aktywa}) (\%)$$
3. Wskaźnik płynności bieżącej CR

$$CR = \text{aktywa obrotowe} / \text{zobowiązania bieżące}$$
4. Wskaźnik płynności szybkiej QR

$$QR = (\text{aktywa obrotowe} - \text{zapasy} - \text{rozliczenia międzyokresowe}) / \text{zobowiązania bieżące}$$

5. Wskaźnik autonomii ER%
ER= kapitał własny/aktywa ogółem (%)
6. Zdolność obsługi zadłużenia DSCR
DSCR= (zysk brutto + amortyzacja) / (rata spłaty kredytu + odsetki finansowe)

Wskaźniki ROS, ROA i ER, których wartość średnia znajdzie się w przedziale $\pm 20\%$ wartości średniej wskaźnika referencyjnego, uznawane są za wskaźniki przyjmujące wartość przeciętną. Jeżeli wskaźnik osiągnie wartość poniżej 80% wartości wskaźnika referencyjnego – wartość takiego wskaźnika uznawana jest za niską. Natomiast wskaźniki osiągające wartości powyżej 120% wskaźnika referencyjnego, uznawane są za wskaźniki osiągające wartość wysoką.

Dla wskaźników CR i QR poziom optymalny zawarty jest w zakresie pomiędzy 80%, a 150% wartości wskaźnika referencyjnego. Poziom przekraczający 150% oznacza nadpłynność, natomiast poniżej 80% wartości referencyjnej oznacza zagrożenie utratą płynności.

Wskaźnik DSCR osiąga wartość zadowalającą jeżeli:

- przyjmuje wartość $\geq 1,00$ dla dotychczasowej działalności;
- przyjmuje wartość $\geq 1,20$ dla planu inwestycyjnego.

Wskaźnik	Osiągnięty poziom - pkt	Waga	Punktacja końcowa
ROS	Wysoki – 2	10	20
	Przeciętny – 1		10
	Niski – 0		0
ROA	Wysoki – 2	10	20
	Przeciętny – 1		10
	Niski – 0		0
CR	Optymalny – 2	10	20
	Nadpłynność – 1		10
	Zagrożenie utraty płynności - 0		0
QR	Optymalny – 2	8	16
	Nadpłynność – 1		8
	Zagrożenie utraty płynności - 0		0
ER	Wysoki – 2	6	12
	Przeciętny – 1		6
	Niski – 0		0
DSCR	Zadowalający – 2	6	12
	Niezadowalający – 0		0
x	x	x	0 - 100

Tak więc każdemu ocenianemu parametrowi przypisywane są punkty (w zależności od osiągniętego poziomu), a w następnej kolejności ważone współczynnikiem istotności. Minimalna, wymagana ilość punktów dla uzyskania pozytywnego wyniku oceny to 31 punktów, na 100 możliwych do uzyskania.

W przypadku wyniku negatywnego istnieje możliwość oparcia oceny o okres ostatnich dwóch lat, a w sytuacji, kiedy i on nie spowoduje spełnienia wymogów, nawet na ocenie ostatniego roku, pod warunkiem przedstawienia promesy bankowej na nie mniej niż 50% wartości całkowitych nakładów inwestycyjnych objętych projektem.

Jeżeli wnioskodawca prowadzi dotychczasową działalność pod innym kodem PKD i dopiero rozpoczyna działalność w sektorze objętym wsparciem w ramach PROW 2007-2013, wtedy taki wnioskodawca traktowany jest jak nowy podmiot (identycznie jak w przypadku budowy nowego zakładu) i nie podlega ocenie wskaźnikowej dotychczasowej działalności. Wniosek taki otrzymuje ryczałtowo minimalną wymaganą do spełnienia kryterium liczbę 31 pkt.

II. Ocena planu inwestycyjnego przedsiębiorstwa polega na analizie identycznego zestawu 6 wskaźników, jak w przypadku badania dotychczasowej działalności opisanego powyżej – w okresie minimum 3 lat po zakończeniu wspieranej inwestycji. Analogiczna jest również punktacja oraz kryterium spełnienia wymogu na minimalnym poziomie 31 pkt.

III. Sprawność zarządzania firmą – oparta jest na badaniu treści biznes planu oraz innych załączonych do wniosku dokumentów. Badanie to składa się z 7 poniżej wymienionych kryteriów podlegających punktowanej ocenie:

- A. Wzrost wartości dodanej brutto dla dotychczasowej działalności.
- B. Wartość dodana brutto na 1 zatrudnionego dla dotychczasowej działalności.
- C. Wzrost wartości dodanej brutto dla prognozowanej działalności.
- D. Udział umów długoterminowych w sprzedaży firmy (dane za ostatni rok).
- E. Tendencje w pozycji rynkowej firmy.
- F. Lokalizacja inwestycji w powiecie o dużym bezrobociu.
- G. Zatrudnienie.

Wskaźnik	Osiągnięty poziom - pkt	Waga	Punktacja końcowa
A	Trend wzrostowy lub stabilny – 2	8	16
	Trend spadkowy – 0		0
	1-roczna historia działalności - 1		8
B	Trend wzrostowy lub stabilny – 2	8	16
	Trend spadkowy – 0		0
	1-roczna historia działalności - 1		8
C	Trend wzrostowy – 2	10	20
	Trend stabilny lub spadkowy - 0		0
D	Dobra (>50%) – 2	6	12
	Przeciętna (30 – 50%) – 1		6
	Słaba (<30%) - 0		0
E	Trend wzrostowy lub stabilny – 2	6	12
	Trend spadkowy – 0		0
	1-roczna historia działalności - 1		6

F	Stopa bezrobocia > śr. krajowa – 2		12
	Stopa bezrobocia < lub = śr. krajowej – 0	6	0
G	Utrzymanie/wzrost zatrudnienia – 2		12
	Spadek zatrudnienia – 0	6	0
	1-rocza historia działalności - 1		6
x	x	x	0 - 100

Uwaga: kryterium C jest kryterium eliminującym: nie wykazanie wzrostu wartości dodanej brutto dla działalności prognozowanej skutkuje odrzuceniem wniosku. Zasada ta nie dotyczy projektów związanych z ochroną środowiska.

- IV. Ocena możliwości sfinansowania zaplanowanej przez wnioskodawcę operacji** – oparta jest o załączone dokumenty finansowe, ze szczególnym uwzględnieniem rachunku przepływów pieniężnych, zdolności do generowania środków finansowych oraz możliwych do pozyskania źródeł finansowania. Prowadzona w tym zakresie weryfikacja ma na celu stwierdzenie, czy potencjał ekonomiczno-finansowy przedsiębiorstwa wnioskodawcy uzasadnia i czyni możliwym realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego w planowanym zakresie.

Osobnemu sprawdzeniu podlega też, czy przedsiębiorstwo wnioskodawcy nie jest przedsiębiorstwem zagrożonym w rozumieniu Artykułu 28, ust.3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z 20 września 2005 r. Uznanie przedsiębiorstwa za zagrożone skutkuje odmową przyznania pomocy.

Uwaga: akceptacja wniosku na etapie oceny ekonomicznej wymaga uzyskania pozytywnego wyniku wszystkich czterech bloków oceny (I - IV) tj. dotychczasowej działalności, planu inwestycyjnego, sprawności zarządzania (ze szczególnym uwzględnieniem progresji wartości dodanej) oraz możliwości sfinansowania inwestycji.

Wskaźniki referencyjne dla sektorów, które mogą zostać objęte wsparciem finansowym w ramach działania 123 „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 stanowią załącznik do niniejszej informacji.